

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžo/34/2014
Identifikačné číslo spisu:	4013201131
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4013201131.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej v právnej veci žalobkyne: P. K., G., zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Kanásom, Školská 3, Nitra, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Špitálska 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVODPPK/BEZ/2013/19091/Rk zo dňa 09. septembra 2013, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 26. februára 2014, č.k. 11S/362/2013-24, jednomyseľne takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 26. februára 2014, č.k. 11S/362/2013-24 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Napadnutým rozhodnutím žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, zo dňa 09. júla 2013, č. TO1/OPPNKŤPAPČ/SOC/2013/1498, ktorým žalobkyni od 01. augusta 2012 odňal peňažný príspevok na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím - maloletého M. K. (ďalej len „maloletý“) a jeho výplatu od 01. júna 2013 vo výške 241,14 € zastavil.

Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 26. februára 2014, č.k. 11S/362/2013-24, zrušil rozhodnutie žalovaného č. UPS/US1/SSVODPPK/BEZ/2013/19091/Rk zo dňa 09. septembra 2013 podľa § 250j ods. 1, písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a vec mu vrátil na ďalšie konanie a žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd v napadnutom rozsudku dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, pretože rozhodnutie žalovaného vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že z komplexného posudku z 18. decembra 2009 zistil, že miera funkčnej poruchy u maloletého bola určená 50% podľa kapitoly IV., položka I, písm. c) príloha č. 3 k zákonu č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu

ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoPP“) a dosahuje V. stupeň odkázanosti, čo je kompenzovateľné peňažným príspevkom na opatrovanie. Dňa 13. januára 2010 správny orgán rozhodnutím č. A/2009/18667/1 priznal žalobkyni od 01. januára 2010 žiadaný peňažný príspevok. Ďalším komplexným posúdením zo dňa 19. decembra 2011 bola už miera funkčnej poruchy u maloletého určená na 60% a následne bol zvyšovaný aj peňažný príspevok poberaný žalobkyňou, naposledy rozhodnutím zo dňa 25. júla 2012 na sumu 241,14 € od 01. júla 2012. Rozsudkom Okresného súdu v Topolčanoch bolo manželstvo žalobkyne rozvedené a maloleté deti (E. a M.) boli zverené do osobnej starostlivosti matky.

Dňa 30. júla 2012 nadobudol právoplatnosť rozsudok Okresného súdu v Topolčanoch zo dňa 18. júla 2012, č.k. 7P/75/2011-26, ktorým bol maloletý zverený do striedavej starostlivosti oboch rodičov s tým, že otec bude vykonávať starostlivosť o maloletého od 01. do 15. dňa kalendárneho mesiaca a žalobkyňa od 16. dňa do posledného dňa každého kalendárneho mesiaca. Následne správny orgán rozhodnutím z 09. júla 2013 odňal žalobkyni poskytovaný príspevok od 01. augusta 2012 a jeho výplatu od 01. júna 2013 zastavil z toho dôvodu, že striedavou starostlivosťou o maloletého nezabezpečovala každodenne pomoc maloletému v domácom prostredí a príspevok bol poskytovaný neprávom, resp. jeho poskytovanie prestalo plniť svoj pôvodný účel. Uvedené rozhodnutie žalovaný potvrdil.

Krajský súd s poukazom na ustanovenia § 14 ods. 4, § 39 ods. 1, ods. 2, § 40 ods. 1, ods. 3 veta prvá, ods. 5, ods. 16, § 45 ods. 1, ods. 3 ZoPP a § 49 ods. 10, ods. 12 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov účinnom od 01. júla 2010 mal za to, že dohoda rodičov o striedavej starostlivosti maloletého nemôže byť dôvodom pre záver, že peňažný príspevok sa poskytoval neprávom, resp., že pominuli dôvody pre jeho ďalšie poskytovanie. Správne orgány podľa neho postupovali formálne, keď bez ďalšieho dokazovania odňali príspevok matke, ktorá tvrdí, že sa počas doby, kedy je maloletý v jej starostlivosti, o neho riadne stará a poskytuje mu potrebnú pomoc.

Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie žalovaný. Namietol, že napadnuté rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho názoru. Zdôraznil, že žalobkyňa striedavou starostlivosťou o maloletého nenaplnila zmysel ustanovenia § 39 ods. 2 ZoPP, lebo nezabezpečovala od 01. augusta 2012 každodenne opatrovanie svojho syna, ale len od 16. dňa v mesiaci, keď do 15. dňa v mesiaci túto pomoc vykonával otec maloletého. Ďalej uviedol, že peňažný príspevok na opatrovanie je fakultatívna dávka, ktorú možno poskytovať len v prípade splnenia všetkých podmienok stanovených zákonom a poskytuje sa za celý kalendárny mesiac; len v osobitných prípadoch ustanovených zákonom ZoPP, je možné ju poskytnúť v pomernej časti, avšak nejde o prípady striedavej starostlivosti, kedy sa zabezpečuje starostlivosť o opatrovaného viacerými osobami pri poskytovaní alikvotnej časti peňažného príspevku. Žalobkyňa v rámci oznamovacej povinnosti do ôsmich dní nenahlásila zmeny rozhodujúce na trvanie nároku na peňažný príspevok na kompenzáciu a preto peňažný príspevok vyplácaný neprávom bude s ňou riešiť v ďalšom konaní.

Žalobkyňa napadnuté rozhodnutie krajského súdu považovala za správne a spravodlivé a odvolanie žalovaného navrhla zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné vyhovieť. V celom rozsahu sa stotožnil s rozsudkom krajského súdu, konštatuje správnosť jeho dôvodov. Na zdôraznenie jeho správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd poukazuje na tieto skutočnosti.

Tvrdenie správnych orgánov, že právoplatné rozhodnutie o zverení maloletého do striedavej starostlivosti oboch rodičov, odôvodňuje záver, že peňažný príspevok bol poskytovaný neprávom, resp. že jeho poskytovanie prestalo plniť svoj účel, neobstojí.

Peňažný príspevok na opatrovanie patrí žalobkyni minimálne za čas, v ktorom sa reálne starala o maloletého (§ 14 ods. 4, § 39 ods. 1, ods. 2, § 40 ods. 1, ods. 3 veta prvá, ods. 5, ods. 16, § 45 ods. 1, ods. 3 ZoPP a zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov účinnom od 01. júla 2010).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojej rozhodovacej praxi neustále zdôrazňuje, že právo musí byť predovšetkým živým nástrojom spravodlivosti, a nie iba súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez prihliadnutia na zmysel a účel konkrétneho záujmu chráneného príslušnou právnou normou. V prejednávanej veci je zmyslom a účelom vyhodnotenie nevyhnutnosti poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia. V každom individuálnom prípade sa preto, na základe hore uvedeného, legitímne očakáva, že správny orgán pristúpi starostlivo k vyhodnoteniu získaných relevantných informácií.

Žalovaný ani prvostupňový správny orgán sa uvedenými princípmi pri svojom rozhodovaní neriadili, je ich rozhodnutie nezákonné, a ako také musí byť súdom zrušené. Odvolací súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od názoru krajského súdu odchýlil, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 OSP, podľa ktorého úspešnej žalobkyni právo na úplnú náhradu trov tohto konania vzniklo. Žalobkyňa svoje právo v zákonnej trojdňovej lehote neuplatnila a zo spisu potreba náhrady vynaložených trov konania zistená nebola, preto odvolací súd vyslovil, že jej náhradu trov konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.